

POSUDEK ŠKOLITELE

Vratislava Zochra

Vratislav Zochr pochází z moravských Bojkovic. Předtím, než začal studovat na naší katedře, absolvoval bakalářské studium na brněnské JAMU. Je aktivním kytaristou a také hráčem na sitár a další cizokrajné drnkací nástroje. Ve své magisterské písemné práci se zabýval využitím etnických drnkacích nástrojů (zvláště cimbálu) v současné kompozici. V disertačním projektu se rozhodl v této linii pokračovat a zaměřit se na drnkací nástroje loutnového a citerového typu dvou kulturních okruhů: arabského a hindustánského, jejich možné průniky a potenciál pro současnou kompozici. Kompoziční část jeho disertačního projektu byla věnována právě těmto nástrojům, zvláště pak udu, sitáru a kanunu. Tou hlavní kompozicí je pak Trojkoncert pro sitár, kanun, ud a komorní orchestr.

Zochrův disertační projekt je příkladem velmi těsného propojení nabývání poznatků v teoretické oblasti a jejich aplikace ve vlastní kompoziční práci. Z mého pohledu, tedy především z hlediska bezprostřední časové návaznosti, možná až příliš. Považoval bych za ideální, kdyby po důkladném sběru informací a napsání prvních kompozičních studií Vráťa mohl na rok odjet třeba na Jerusalem Academy of Music and Dance a tam v živém kontaktu s hráči a místní kulturou nechal v sobě všechny ty různorodé podněty kvasit. Bohužel jeho studium bylo poznamenáno (jako u mnoha jiných) covidovou pandemií a k zahraniční stáži nedošlo. Dlužno podotknout, že i přes nejrůznější omezení se diplomantovi podařilo zrealizovat obdivuhodné množství úkolů. Díky jeho SGS grantu jsme pro katedru mohli zakoupit kanun, dále uspořádal tvůrčí dílnu s výše zmíněnými nástroji s online účastí zahraničních lektorů, publikoval článek v recenzovaném časopise *Živá hudba* a další.

Disertace nese název **Drnkací nástroje loutnového a citového typu arabského a hindustánského kulturního okruhu v současné kompozici**. Považuji ji za standardně a poctivě odvedenou práci. Poměrně rozsáhlá část práce týkající se konceptů tónových výšek arabské klasické hudby se zdá poněkud disproportionální k pandánu hindustánské klasické hudby. Je to ovšem dáno tím, že o hindustánské klasické hudbě je dostupných nepoměrně více publikací, takže nebylo třeba je dublovat. I tak je ale zřejmé, že výše zmiňovaný časový odstup by mohl vést k ještě většímu nadhledu a vypuštění toho, co je sice zajímavá informace, ale její vztah k jádru tématu je méně důležitý. Podobný pocit mám například u kapitoly o nástrojových

inovacích E.Powella. Nesnižuji jejich přínos či zajímavost, ale myslím, že by udělal Vráťa lépe, kdyby jí věnoval např. samostatný článek a v disertaci na něj odkázal.

Na kompoziční části disertace pracoval Vratislav Zochr od počátečních studií až po výsledný tvar soustavně. Při pravidelných konzultacích jsme měli možnost vzájemně sdílet své postřehy. I tak pro mne bylo velice obtížné proniknout do Zochrova kompozičního postupu, který je založen na postupném rozpracovávání drobných fragmentů rozsetých napříč volně definovanou makroformou celé kompozice, která rozvíjením těchto fragmentů získává přesnější kontury. Vráťovi je vlastní určitá svéhlavost. Člověk si může být jist, že dobře míněné rady neuposlechne, pakliže sám nedojde k podobnému přesvědčení. O to více mě těší, že jsme v průběhu práce v mnoha ohledech nacházeli společnou řeč. Velmi mě mrzí, že kompozice nemohla být provedena před obhajobou a bohužel nebude provedena ani na říjnovém orchestrálním koncertě katedry. Ukázalo se totiž, že sehnat kompetentní sólisty je úkol vskutku nesnadný. Chápu, že pro oponenty bude obtížné hodnotit skladbu na základě čtení partitury, ale z hlediska regulí je to přípustné.

Obě součásti disertace hodnotím jako úspěšně splněné a doporučuji k obhajobě.

V Praze 5.IX.2022

doc. MgA. Slavomír Hoříňka, Ph.D.